

UCHWAŁA NR XXXII/203/2022
RADY GMINY PRZYRÓW

z dnia 11 marca 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata
2022-2023**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 ze zm.) oraz art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 1, ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.) Rada Gminy Przyrów uchwala co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2023 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Przyrów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2022 r.

§ 4. Tracą moc uchwała Nr XXVIII/182/2021 Rady Gminy Przyrów z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2022 rok oraz uchwała Nr XXVIII/183/2021 z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Przyrów na rok 2022.

Przewodniczący Rady
Gminy

Maria Stępień

Załącznik do uchwały Nr XXXII/203/2022
Rady Gminy Przyrów
z dnia 11 marca 2022 r.

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
na lata 2022-2023**

Przyrów, 2022 r.

I. WPROWADZENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2023 jest wynikiem obowiązków nałożonych ustawą z dnia 17 grudnia 2021 roku o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r., poz. 2469). Program stanowi kontynuację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Przyrów w 2022 roku oraz Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Przyrów w roku 2022 (które tracą swoją moc obowiązującą 31 marca 2022 roku).

Gminny Program ma na celu realizację zadań, które są zgodne z zadaniami wynikającymi z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 r., poz. 1119 z późn. zm.), oraz z kierunkami zawartymi w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. z 2021 r., poz. 2469). Ustawy te nakładają na JST prowadzenie działań w obszarze profilaktyki, przeciwdziałania uzależnieniom oraz integracji społecznej osób uzależnionych czyniąc je zadaniami własnymi gminy, a wspomniana wcześniej

nowelizacja określa obowiązek uchwalenia programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Znaczenie przeciwdziałania uzależnieniom podkreśla fakt, że profilaktyka uzależnień (w tym uzależnienia od alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych) jest jednym z celów operacyjnych Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.

Po zmianie ustawowej rolę dwóch odrębnych Gminnych Programów przejmuje jeden dokument – niniejszy Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Nawiązuje on w swoich założeniach do Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025 oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Przysów na lata 2021-2027. Program ten jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań profilaktycznych oraz naprawczych, zmierzających do zmniejszenia problemu uzależnień od alkoholu, narkotyków i innych zachowań oraz ich negatywnych następstw, poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Przysów. Sposoby realizacji zadań ujętych w Programie dostosowane są do potrzeb i możliwości ich realizacji w oparciu o posiadane zasoby.

Sytuacja związana z pandemią udowodniła, że szereg działań realizowanych na podstawie Programu może być realizowanych również w formie zdalnej. W okresie największych obostrzeń była to jedyna dopuszczalna forma niektórych działań. Program uwzględnia wytyczne dotyczące realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2022 opracowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA), w tym opublikowane w dniu 9 kwietnia 2020 roku wytyczne PARPA dotyczące realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w okresie epidemii. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Przysów na lata 2022-2023 określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z uzależnień. Jest to kontynuacja prac prowadzonych wcześniej nad osobnym Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnym Programem Przeciwdziałania Narkomanii. Oba te programy zostały uchwalone przez Radę Gminy Przysów na posiedzeniu w dniu 14 grudnia 2021 r. Po przyjęciu przez Sejm nowelizacji ustawy o zdrowiu publicznym w grudniu 2021 r. nakazującej opracowanie wspólnego Programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, osobne programy stały się podstawą do prac nad programem wspólnym. W ramach tych prac nastąpiło uwspólnienie celów i działań, a struktura zawartości programu pozostała ta sama. Niniejszy Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zastępuje wspomniane wyżej dwa programy.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH, W TYM OD ALKOHOLU (NA PODSTAWIE DOSTĘPNYCH DANYCH)

Ogólna charakterystyka problemu

Wśród różnych problemów społecznych, występujących w naszym kraju, problemy związane z alkoholem mają szczególne znaczenie. Wynika to przede wszystkim z rozmiarów szkód alkoholowych oraz kosztów społecznych i ekonomicznych. Konsumpcja alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych takich jak: zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie.

Narkomania to określenie odnoszące się do uzależnienia od substancji chemicznych wpływających na czynność mózgu. Stała się problemem wysokorozwiniętych społeczeństw, na który wpływ z pewnością ma duże tempo współczesnego życia, wysokie wymagania stawiane uczniom oraz pracownikom i nieustanna potrzeba sprawdzenia się, ale także nastawienie do życia polegające na szukaniu szczęścia poprzez łatwą zabawę i przekonanie, że człowiek ma prawo do wszystkiego. Przyczynami narkomanii o charakterze społecznym mogą być przede wszystkim: niekorzystna sytuacja społeczna, brak perspektyw i szans na godziwe życie, a także sytuacje dotyczące najbliższego otoczenia jednostki, np. wadliwie funkcjonująca rodzina, błędy wychowawcze szkoły i oddziaływanie grupy rówieśniczej, której członkowie mają kontakt z narkotykami.

Początek XXI wieku to „era nowych uzależnień”. Coraz bardziej powszechne zaczęły być nie tylko uzależnienia od substancji psychoaktywnych (alkoholu, nikotyny, leków, narkotyków i dopalaczy), ale również inne uzależnienia, które nazywamy behawioralnymi lub też uzależnieniami od czynności. Należą do nich: granie w gry komputerowe, „przebywanie w sieci” (tzw. sieciorholizm), pracoholizm, zakupoholizm, seksoholizm czy obsesyjne i kompulsywne przejadanie się, uprawianie ćwiczeń fizycznych i uczestnictwo w grach o charakterze losowym, zwane potocznie patologicznym hazardem). Przyczynami takich zachowań mogą być zmieniająca się rzeczywistość, tempo życia, rozwój technologii a nawet czynniki genetyczne.

Wzorce spożywania alkoholu

Spożywanie alkoholu, a zwłaszcza konsekwencje z tym związane są ważnym tematem europejskim i światowym – żadne państwo nie jest wolne od tego problemu. Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025 jako swój cel strategiczny definiuje „zwiększenie liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenie społecznych nierówności w zdrowiu.”

Zgodnie z analizami Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), nadmierne spożywanie alkoholu odpowiada za 5,3% zgonów na świecie każdego roku (a w grupie wiekowej 20-39 lat odpowiada za 13,5% wszystkich zgonów), szkodliwa konsumpcja alkoholu jest czynnikiem przyczyniającym się do wystąpienia więcej niż 200 chorób, istnieje związek przyczynowy między nadmiernym spożywaniem alkoholu a wieloma zaburzeniami psychicznymi i behawioralnymi, powoduje również znaczne straty społeczne i ekonomiczne dla samych osób pijących, ich rodzin i całego społeczeństwa.

Dane podawane zarówno przez agendy światowe (WHO), jak i polską (PARPA) jednoznacznie wskazują na rosnące w naszym kraju spożycie alkoholu. Analizy PARPA wskazują, że mamy do czynienia z trendem wzrostowym: średnie spożycie czystego alkoholu na 1 mieszkańca wynosiło 6,52 litra w 1993 roku, analogiczne dane dla roku 2019 to już 9,78 litra. W badanym okresie zdarzały się okresy spadku poziomu konsumpcji, ale bardzo szybko były one kompensowane przez kolejne wzrosty. W 2019 roku wystąpił najwyższy poziom konsumpcji (9,78 litra) od dwudziestu sześciu lat. Okres pandemii w niewielkim stopniu wpłynął na ten trend – wskaźnik za rok 2020 wyniósł 9,6 i był tylko nieznacznie niższy od rekordowego roku 2019.

Prognozy WHO mówią, że Polska jest jednym z pięciu państw w Europie, w których spożycie alkoholu będzie rosło. Dane Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wskazują, iż w Polsce wśród spożywanych napojów alkoholowych najwyższy odsetek stanowi piwo. W 2020 roku spożycie piwa w litrach na 1 mieszkańca kraju wynosiło 93,6 litra.

Spożycie alkoholu w litrach na jednego mieszkańca					
LATA	Wyroby spirytusowe (100% alkoholu)	Wino i miody pitne	Wino i miody pitne w przeliczeniu na 100% alkoholu	Piwo	Piwo w przeliczeniu na 100% alkoholu
2015	3,2	6,3	0,76	99,1	5,45
2016	3,2	5,8	0,70	99,5	5,47
2017	3,3	6,1	0,73	98,5	5,42
2018	3,3	6,0	0,72	100,5	5,53
2019	3,7	6,2	0,74	97,1	5,34
2020	3,7	6,4	0,77	93,6	5,1

Dane ogólnopolskie dot. konsumpcji alkoholu(PARPA)

Wśród najważniejszych konsekwencji życia w rodzinie z problemem alkoholowym wyróżnia się szkody fizyczne, psychosomatyczne, psychologiczne, emocjonalne i psychospołeczne. Życie w rodzinie z problemem alkoholowym często jest związane z niższym statusem socjoekonomicznym, chronicznym stresem, ograniczonymi możliwościami zdobywania wykształcenia i kariery zawodowej. Dodatkowo członkowie rodzin z problemem alkoholowym są grupą ryzyka, która jest szczególnie narażona na przemoc. Trzeba jednak pamiętać, że przemoc może mieć miejsce zarówno w tzw. rodzinach dysfunkcyjnych (gdzie są

takie zjawiska, jak uzależnienie, bezrobocie itp.), jak i w rodzinach o wysokim statusie społecznym, w których z pozoru problemy nie występują.

Używanie nielegalnych substancji psychoaktywnych

Używanie nielegalnych substancji psychoaktywnych, a zwłaszcza konsekwencje z tym związane są ważnym tematem europejskim i światowym. Konsekwencje te obejmują różne szkody zdrowotne (w tym zwłaszcza choroby infekcyjne związane z iniekcjami – zakażenie HIV, żółtaczką, chorobami wenerycznymi), niekiedy prowadzące do zgonów, ale również problemy społeczne – mogą prowadzić do wykluczenia społecznego, zaburzeń funkcjonowania w społeczeństwie, bezdomności, bezrobocia, prostytucji czy przestępczości. Wszystkie badania wskazują na dynamikę zjawiska narkomanii w Europie, pojawiające się nowe trendy, które mogą zapowiadać większe znaczenie niektórych zjawisk (np. sprzedaż w Internecie, dynamika rozwoju nowych substancji psychoaktywnych, nowe wzory konsumpcji prowadzące do groźby przedawkowania, zanieczyszczenie lub bardzo duże nasycenie narkotyków substancjami grożącymi śmiercią). Sprawia to, że szczególnie ważna jest aktualna wiedza o zjawisku narkomanii, śledzenie sytuacji i elastyczne reagowanie na zachodzące zmiany. W dostępnym na stronach EMCDDA datowanym na rok 2019 raporcie dotyczącym Polski wszystkie dane (dostarczone przez stronę polską) pochodzą z roku 2017 (podobnie jak w przypadku innych państw europejskich), ale dane o używaniu substancji psychoaktywnych pochodzą z lat wcześniejszych - brakuje aktualnych badań pozwalających na wiarygodne określenie obecnej sytuacji w zakresie używania substancji psychoaktywnych.

Na podstawie dostępnych danych można jednak sformułować pewne hipotezy, które wciąż pozostają aktualne. Używanie narkotyków w Polsce jest zjawiskiem w większym stopniu dotyczącym mężczyzn niż kobiet oraz domeną osób młodszych.

Struktura demograficzna

Gmina Przyrów to gmina wiejska położona w województwie śląskim, w powiecie częstochowskim. Siedzibą gminy jest miejscowość Przyrów. W skład gminy, której powierzchnia wynosi 80,44 km² wchodzi 15 miejscowości i 11 sołectw: Przyrów, Bolesławów, Zarębice, Zalesice, Wola Mokrziska, Wiercica, Staropole, Stanisławów, Kopaniny, Sieraków i Sygontka.

Dla właściwego ukierunkowania podejmowanych działań konieczne jest opracowanie mapy problemów alkoholowych w gminie. Według stanu na koniec 2021 roku Gmina Przyrów liczyła 3685 mieszkańców w tym 607 osób do 18-stego roku życia, 1553 kobiet i 1525 mężczyzn. Gmina charakteryzuje się stosunkowo niskim wskaźnikiem zaludnienia i wynosi on 46 osób/km² w porównaniu do średniej krajowej, wynoszącej 123 osób/km². Podobnie jak

w populacji ogólnopolskiej, można zaobserwować przewagę kobiet nad mężczyznami.

Liczba mieszkańców Gminy Przyrów

Lp.	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba mieszkańców ogółem, w tym:	3850	3810	3786	3743	3719	3685
<i>kobiety</i>	1647	1632	1621	1583	1567	1553
<i>mężczyźni</i>	1595	1577	1572	1561	1542	1525
<i>dzieci i młodzież (0- 17)</i>	608	601	593	599	610	607

źródło: Wydział Ewidencji Ludności i Dowodów Osobistych Urzędu Gminy w Przyrowie

W Gminie Przyrów znajduje się Zespół Szkolno-Przedszkolny i 2 Niepubliczne Szkoły Podstawowe, w których w roku szkolnym 2021/2022 uczy się:

1. Zespół Szkolno – Przedszkolny w Przyrowie – 260 uczniów, w tym:
 - Szkoła Podstawowa 185 uczniów
 - Przedszkole 75 uczniów
2. Niepubliczna Szkoła w Zalesicach – 57 uczniów;
3. Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Woli Mokreskiej – 62 uczniów.

Wszystkie placówki oświatowe działające na terenie gminy realizują zadania prewencyjne dotyczące zapobiegania problemom społecznym w oparciu o szkolne programy profilaktyki, co wynika z ustawy o systemie oświaty. Cele szkolnych programów profilaktyki koncentrują się na następujących zagadnieniach:

- a.eliminowanie lub redukovanie wśród uczniów zachowań ryzykownych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych,
- b.rozwijanie postaw prozdrowotnych,
- c.promowanie pozytywnych wzorów osobowościowych,
- d.prowadzenia doskonalenia nauczycieli i pedagogów związanego z wdrażaniem nowoczesnych i adekwatnych technologii określania potrzeb profilaktycznych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Przyrowie w 2021 roku przyjęła 9 wniosków o zastosowanie leczenia uzależnienia od alkoholu (wszystkie dotyczyły mężczyzn), w 2020 roku 7 wniosków (w tym 6 dotyczących mężczyzn i 1 dotyczący kobiety), w 2019 roku – 7 wniosków.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych nie wystawiła w 2021 roku żadnego wniosku do sądu o skierowanie na przymusowe leczenie, w 2020 roku również nie było takiego wniosku. W 2019 roku do sądu skierowany 3 wnioski a w 2018 r. – 8 wniosków o skierowanie na przymusowe leczenie osób uzależnionych od alkoholu mieszkających na terenie Gminy Przyrów.

Punkt Konsultacyjny

Kontynuowana jest działalność Punktu Konsultacyjnego, w którym mieszkańcy Gminy znajdujący się w trudnej sytuacji życiowej zmagający się z problemami i szukający pomocy w ich rozwiązaniu mogli skorzystać z konsultacji i porad instruktora terapii uzależnień. Punkt czynny jest w drugi i czwarty poniedziałek miesiąca.

W punkcie konsultacyjnym prowadzonym w ramach działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadzono następującą liczbę rozmów:

Porady	2019	2020	2021
Ilość porad w tym:	71	150	130
- dla osób uzależnionych	12	12	15
- dla osób współuzależnionych	3	5	5
- dla osób doświadczających przemocy domowej	1	1	1
- dla sprawców przemocy domowej	1	1	1
- osoby skierowane do ośrodka leczenia uzależnień i psychiatry	11	7	2

Biorąc pod uwagę skalę zagrożenia patologią społeczną jaką jest alkoholizm zauważalny jest wzrost zainteresowania konsultacjami indywidualnymi mieszkańców Gminy. Z porad korzystają osoby uzależnione od alkoholu i współuzależnione. U osób tych terapeuta nie zdiagnozowała uzależnienia krzyżowego (od alkoholu i narkotyków, od alkoholu i leków). Daje to dobre prognozy na przyszłość i wniosek, iż na terenie Gminy Przyrów nie zamieszkuje osoby o takim uzależnieniu lub dotychczas nie zostały ujawnione. Analizując ilość osób korzystających z porad terapeuty w Punkcie Konsultacyjnym od czasu jego uruchomienia nasuwa się wniosek, iż zainteresowanie tego typu polityką rozwiązywania problemu alkoholowego mobilizuje osoby z problemami do pracy nad sobą i wprowadzania zmian w swoim życiu. Osoby te w wyniku podjęcia rozmów w Punkcie konsultacyjnym rozładowują napięcie wewnętrzne i w konsekwencji wyciszają emocje prowadzące do rozwijania przemocy domowej.

Z danych Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Przyrowie od 1 stycznia 2021 r. do Zespołu wpłynęło 6 „Niebieskich Kart” założonych przez Komisariat Policji w Koniecpolu.

Ponadto na terenie gminy funkcjonuje opracowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz

Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 -2027.” Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ściśle współpracuje z Zespołem Interdyscyplinarnym w zakresie udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie i uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

Dobrze układa się współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie udzielania pomocy dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji spowodowanej nadużywaniem alkoholu przez członków rodzin, oraz szkołami w zakresie prowadzenia programów profilaktyki szkolnej, a także Gminnym Ośrodkiem Kultury w zakresie organizacji pozaszkolnego czasu wolnego i promowania zdrowego stylu życia.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udziela pomocy finansowej na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych , organizuje dożywianie dla dzieci w szkołach. Inną formą pomocy świadczoną przez GOPS rodzinie mającej trudności w wypełnianiu swoich zadań jest praca socjalna.

Zagospodarowaniem czasu wolnego dzieci i młodzieży głównie poprzez wdrażanie programów sportowo-edukacyjnych, aktywizowanie sportowe młodzieży zajmuje się Klub Sportowy i młodzieżowe kluby sportowe. Działalność w tym zakresie prowadzą:

- Klub Sportowy „PIAST”
- Szkolne młodzieżowe kluby sportowe
- Dziecięco - młodzieżowy zespół folklorystyczny „Przyrowskie Nutki”, który występuje na festiwalach zarówno krajowych jak i też zagranicznych i promuje zdrowy styl życia.

Rynek napojów alkoholowych w Gminie Przyrów

W celu ustalenia liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży Rada Gminy Przyrów podjęła Uchwałę Nr II/8/2018 z dnia 29 grudnia 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Przyrów, w której określono, iż maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży wynosi:

1. 18 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo,
2. 18 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa),
3. 18 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18% zawartości alkoholu.

Natomiast maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wynosi:

1. 8 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo,

2. 8 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa),

3. 8 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości powyżej 18% alkoholu.

Ilość punktów do spożycia poza miejscem sprzedaży i w miejscu sprzedaży

Punkty do spożycia poza miejscem sprzedaży				Punkty do spożycia w miejscu sprzedaży			
Rok	2019	2020	2021	Rok	2019	2020	2021
Ilość punktów	13	13	12	Ilość punktów	8	7	7
Ilość wydanych zezwoleń na sprzedaż alkoholu do 4,5 %	13	13	12	Ilość wydanych zezwoleń na sprzedaż alkoholu do 4,5 %	7	5	5
Ilość wydanych zezwoleń na sprzedaż alkoholu powyżej 4,5 % do 18%	12	11	10	Ilość wydanych zezwoleń na sprzedaż alkoholu powyżej 4,5 % do 18%	5	4	4
Ilość wydanych zezwoleń na sprzedaż alkoholu powyżej 18%	9	9	8	Ilość wydanych zezwoleń na sprzedaż alkoholu powyżej 18%	3	2	2

W planowaniu i prowadzeniu działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych bardzo ważne jest rozpoznanie skali problemu, struktury spożycia napojów alkoholowych oraz zaburzeń życia społecznego i rodzinnego nimi wywołanych. Jednocześnie zgromadzenie danych statystycznych w zakresie uzależnienia nie daje rzeczywistego wyobrażenia o dynamice zjawiska ze względu na „wrażliwość” danych oraz fakt, że te same osoby mogą być wykazywane przez różne podmioty działające w obszarze rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zgodnie z danymi szacunkowymi Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych problemy związane z nadużywaniem alkoholu dotyczą:

		W Polsce 38,6 mln	W gminie 10 tys. mieszk.	Gmina Przyrów – 3685 mieszkańców
<i>Liczba osób uzależnionych od alkoholu</i>	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 200 osób	74
<i>Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)</i>	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 400 osób	147

<i>Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików</i>	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 400 osób	ok. 147 osób
<i>Osoby pijące szkodliwie</i>	5-7% populacji	2-2,5 mln	ok. 500-700 osób	ok. 184-258 osób
<i>Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym</i>	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci	195 osób: dorosłych i dzieci

Obliczeń dla Gminy Przyrów dokonano przyjmując liczbę mieszkańców zameldowanych na pobyt stały, według stanu na dzień 31.12.2021 r., tj. 3 685 osób. Jak wynika z powyższych danych problem uzależnienia od alkoholu dotyka blisko 74 mieszkańców Gminy Przyrów, a prawie 258 osób pije szkodliwie.

Analiza lokalnych zagrożeń w Gminie Przyrów pozwala stwierdzić, iż problem uzależnień wśród dzieci i młodzieży, dorosłych mieszkańców oraz sprzedawców napojów alkoholowych jest umiarkowany.

III. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami są:

- dzieci i młodzież szkolna;
- osoby uzależnione od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych;
- osoby z uzależnieniami behawioralnymi;
- członkowie rodzin osób uzależnionych;
- osoby pijące alkohol szkodliwie bądź ryzykownie;
- sprzedawcy napojów alkoholowych.

IV. REALIZATORZY PROGRAMU

Urząd Gminy w Przyrowie, jako główny realizator, a także jednostki organizacyjne Gminy Przyrów, przy współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami i instytucjami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. Skuteczna realizacja programu wymaga ścisłej współpracy wszystkich instytucji i osób stykających się z problemem alkoholowym i innymi uzależnieniami. Atmosferę wokół jej działalności powinny stwarzać w szczególności władze gminny. Nie bez znaczenia jest przychylność i zaangażowanie służb zajmujących się porządkiem publicznym oraz instytucji zdrowia publicznego. Rozwiązywanie problemów uzależnień wymaga współdziałania szeregu instytucji, aby skutecznie przeciwdziałać problemom tj. przemocy, alkoholizmu i narkomanii.

Partnerzy Gminnego Programu to:

·Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Przyrowie zwana dalej Gminną Komisją,

·Punkt Konsultacyjny w Przyrowie dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych tj. członków ich rodzin,

·Placówki Oświatowo – Wychowawcze - Zespół Szkolno – Przedszkolny w Przyrowie,

·Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przyrowie,

·Gminny Ośrodek Kultury w Przyrowie,

·Gminna Biblioteka Publiczna w Przyrowie,

·Kluby Sportowe z terenu gminy realizujące programy profilaktyczne,

·Komisariat Policji w Koniecpolu,

·Ośrodki Zdrowia: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Zdrowia w Przyrowie,

·Powiatowy Urząd Pracy – Filia w Koniecpolu,

·Zespół Interdyscyplinarny w Przyrowie,

·Sąd Rejonowy – Wydział Rodzinny i Nieletnich,

·Inne podmioty, a w szczególności: instytucje, organizacje pozarządowe, osoby fizyczne prowadzące działania z zakresu profilaktyki uzależnień.

Realizacja programu nastąpi przez:

1. zlecenie do realizacji zadań wybranym podmiotom,

2. nadzór nad realizacją tych zadań,

3. tworzenie bazy merytorycznej organizacyjnej i materialnej do realizacji programu problemów alkoholowych.

Koordynację realizacji Gminnego Programu prowadzi Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

V. CELE PROGRAMU

Głównym celem niniejszego programu jest zapobieganie i ograniczenie występowaniu problemów wynikających z uzależnień behawioralnych, problemów związanych bezpośrednio z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych.

Podstawowe cele programu:

·wzmacnianie postaw społecznych związanych z ograniczeniem występowania uzależnień behawioralnych oraz używania alkoholu i substancji psychoaktywnych;

- podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społeczeństwa w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz narkomanii, a także uzależnień behawioralnych, poprzez prowadzenie działalności edukacyjnej i informacyjnej;

- ograniczenie występowania negatywnych skutków zdrowotnych i społecznych związanych z uzależnieniami behawioralnymi oraz zużywaniem alkoholu oraz substancji psychoaktywnych przez mieszkańców;

- wspieranie psychospołeczne osób uzależnionych i ich rodzin;

- współpraca z podmiotami działającymi w obszarze uzależnień behawioralnych oraz przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii;

- organizowanie form twórczego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, w szczególności dla osób z grup podwyższonego ryzyka

VI. ZADANIA PROGRAMU

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem

a.kontynuowanie prowadzenia działalności punktu konsultacyjnego ds. uzależnień dla osób uzależnionych i ich rodzin, w tym między innymi:

- zatrudnienie wykwalifikowanych specjalistów ds. uzależnień – konsultantów dyżurujących w punkcie, udzielających porad i wsparcia osobom zgłaszającym się o pomoc

- doposażenie punktu w czasopisma i materiały profilaktyczno-edukacyjne dla konsultantów i klientów punktu

- prowadzenie działań informacyjnych o ofercie specjalistycznej punktu

Wskaźniki: liczba osób korzystających z punktu, liczba udzielonych porad, liczba zatrudnionych specjalistów, rodzaj materiałów edukacyjnych przekazanych do punktu, rodzaj prowadzonych działań informacyjnych

b.motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego;

Wskaźniki: liczba osób objętych działaniem

c.udzielanie wsparcia dla osób po zakończonej terapii odwykowej;

Wskaźniki: liczba osób objętych działaniem

d.współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie pozyskiwania informacji o dostępnych miejscach i formach pomocy;

Wskaźniki: liczba i rodzaj wspieranych działań

e.zakup dla instytucji i organizacji prowadzących działania w zakresie profilaktyki alkoholowej i zapobiegania narkomanii czasopism specjalistycznych

i materiałów edukacyjnych będących cennymi narzędziami zwiększania kompetencji osób zaangażowanych w rozwiązanie problemów uzależnień od alkoholu i narkotyków;

Wskaźniki: rodzaj materiałów edukacyjnych przekazanych do punktu, rodzaj prowadzonych działań informacyjnych

f.współpraca z biegłymi sądowymi w orzecznictwie uzależnienia od alkoholu (pokrycie kosztów wydania opinii biegłych);

Wskaźniki: liczba wydanych opinii

g.wspieranie doskonalenia zawodowego osób pracujących z osobami uzależnionymi, z rodzinami dysfunkcyjnymi z problemem uzależnień oraz z osobami doświadczającymi przemocy i stosującymi przemoc w rodzinie;

Wskaźniki: liczba osób uczestniczących w szkoleniach, liczba/rodzaj przekazanych materiałów

h.kierowanie do sądu wniosków o przymusowe leczenie w stosunku do osób, które odmówiły dobrowolnego leczenia, bądź je przerwały (koszty postępowania sądowego);

Wskaźniki: ilość wniosków

i.wynagrodzenie dla członków Komisji za pracę, zakup materiałów i bieżące wydatki komisji;

Wskaźniki: rodzaj materiałów edukacyjnych przekazanych do punktu, rodzaj prowadzonych działań informacyjnych

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

a.prowadzenie dla mieszkańców gminy Przyrów nieodpłatnych porad prawnych oraz terapeutycznych z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Prowadzenie poradnictwa indywidualnego dla ofiar przemocy domowej i sprawców przemocy domowej;

Wskaźniki: ilość porad

b.prowadzenie edukacji publicznej poprzez zakup ulotek, broszur i poradników, poprzez warsztaty, szkolenia i wyjazdy;

Wskaźniki: ilość sztuk ulotek, ilość egzemplarzy prasowych, ilość szkoleń i warsztatów

c.wspieranie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego działającego przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Przyrowie;

Wskaźniki: liczba wniosków złożonych do GKRPA, liczba grup roboczych w pracy, których uczestniczył pełnomocnik

d.współpraca z Komisariatem Policji w zakresie „Niebieskiej Karty” dot. przemocy w rodzinie i nadużywania alkoholu;

Wskaźniki: ilość wniosków złożonych do GKRPA przez policję

e.wspieranie doskonalenia zawodowego osób pracujących z osobami uzależnionymi, z rodzinami dysfunkcyjnymi z problemem uzależnień oraz z osobami doświadczającymi przemocy i stosującymi przemoc w rodzinie, podnoszenie kompetencji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

Wskaźniki: ilość spotkań, kursów, szkoleń

f.współpraca z pedagogami szkolnymi oraz nauczycielami, dyrektorami szkół w zakresie zapotrzebowania na działania profilaktyczne w szkołach;

Wskaźniki: ilość spotkań, ilość wniosków rozpatrzonych pozytywnie.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, w szczególności dla dzieci i młodzieży - w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych i sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

a.dofinansowanie programów profilaktycznych w placówkach oświatowych, realizowanych w ramach szkolnych programów profilaktyczno-wychowawczych - realizacja programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży (m.in. udział w ogólnopolskiej Kampanii „**Zachowaj Trzeźwy umysł**”) oraz programów autorskich dotyczących profilaktyki uzależnień, profilaktyki problemowej w szkołach na terenie Gminy, organizacja konkursów tematycznych, olimpiad jako uzupełnienie programów, zajęć dodatkowych;

Wskaźniki: ilość zajęć/wydarzeń, ilość osób uczestniczących

b.wspomaganie działań w zakresie doposażenia miejsc i placówek w których prowadzone będą zajęcia edukacyjne połączone z rozwojem fizycznym dzieci i młodzieży oraz pozalekcyjne zajęcia, warsztaty i wykłady profilaktyczne;

Wskaźniki: ilość zajęć/wydarzeń, ilość osób uczestniczących

c.organizowanie lokalnych przedsięwzięć profilaktycznych m.in. eventów, festynów rodzinnych o charakterze kulturalno-rekreacyjnym, promujących alternatywne wobec alkoholu i innych uzależnień formy spędzania wolnego;

Wskaźniki: ilość zajęć/wydarzeń, ilość osób uczestniczących

d.promowanie dyscyplin sportowych i rekreacyjnych poprzez organizację otwartych turniejów sportowych dla mieszkańców gminy;

Wskaźniki: ilość wydarzeń, ilość osób biorących udział

e.zakup specjalistycznej literatury i materiałów edukacyjnych w celu rozprowadzania ich wśród uczniów, nauczycieli i rodziców oraz mieszkańców Gminy (plakaty, broszurki, filmy, itp.).

Wskaźniki: ilość zakupionych materiałów

4. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień

Wskaźniki: podpisanie umów na wsparcie realizacji zadania

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem: zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym, nieletnim lub na kredyt, zasad reklamy i promocji napojów alkoholowych

a.prowadzenie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych kontroli w placówkach prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania przepisów wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

Wskaźniki: liczba przeprowadzonych kontroli przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

b.podejmowanie przez Policję interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przez Policję przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Wskaźniki: liczba podjętych interwencji, ilość spraw w sądzie

6. Pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego, a także wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej

a.wpieranie innych przedsięwzięć realizowanych na rzecz pomocy społecznej osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych

osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego oraz działań mających na celu organizowanie dla nich alternatywnych form spędzania czasu wolnego, w tym działań prowadzonych przez kluby integracji społecznej oraz organizacje pozarządowe lub podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Wskaźniki: liczba i rodzaj wspieranych działań

VII. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Zakładanym efektem realizacji programu jest ograniczenie występowania problemów związanych bezpośrednio z uzależnieniami behawioralnymi, używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, a także stworzenie wielopłaszczyznowego, spójnego systemu wsparcia oraz pomocy dla osób i rodzin zagrożonych/dotkniętych problemem uzależnień oraz zwiększenie jego skuteczności poprzez:

- zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach poprzez modyfikowanie stylu życia, wolnego od wszelkich używek, szczególnie wśród dzieci i młodzieży, dzięki realizacji działań profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, tj. informacyjno-edukacyjnych, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych i rekreacyjnych;
- podniesienie świadomości społecznej w obszarze uzależnień behawioralnych oraz przyczyn i skutków nadużywania alkoholu i narkotyków;
- udzielenie profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz zwalczania narkomanii;
- zintensyfikowanie działań w stosunku do osób uzależnionych;
- zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych problemem uzależnień;
- zwiększenie zaangażowania lokalnej społeczności w działania związane z ograniczeniem występowania uzależnień behawioralnych, spożycia napojów alkoholowych oraz używaniem substancji psychoaktywnych.

Realizacja programu zwiększy skuteczność pomocy kierowanej do rodzin oraz stworzy możliwość współpracy pomiędzy instytucjami zajmującymi się problematyką uzależnień. Oczekiwany rezultat wspólnych działań będzie przeciwdziałanie uzależnieniom oraz patologizacji i zagrożeniu wykluczeniem społecznym. Interdyscyplinarne podejście daje możliwość rozwoju, zwiększenia świadomości

w środowisku lokalnym, a tym samym podniesienia jakości życia mieszkańców gminy Przyrów.

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zadania ujęte w Programie finansowane są ze środków pochodzących z dochodów opłat pobieranych przez gminę Przyrów za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, na podstawie art. 182 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

IX. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W PRZYROWIE

Wynagrodzenie dla członków Komisji za udział w posiedzeniach, za udział w czynnościach kontrolnych oraz innych czynnościach związanych z wykonywaniem zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustala się zgodnie z art.4¹ust.5 wynagrodzenia dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

1. Przewodniczący Komisji - 200,00 zł
2. Z-ca Przewodniczącego -120,00 zł
3. Sekretarz -120,00 zł
4. Członkowie - 100,00 zł
5. Koszty wynagrodzenia obejmują koszty dojazdu na posiedzenie komisji.
6. Wynagrodzenie przysługuje członkom komisji tylko wówczas, gdy potwierdzą swój udział w pracach komisji składając własnoręczny podpis na liście obecności.
7. Wynagrodzenie za udział w pracach Komisji wypłacane będzie miesięcznie z dołu na podstawie imiennej listy obecności.
8. Ustala się zwrot kosztów podróży dla członków Komisji za udział w szkoleniach oraz innych czynnościach związanych z wykonywaniem zadań Komisji.

X. MONITOROWANIE PROGRAMU

Poszczególne działania i procedury będą podlegać monitoringowi, mającemu na celu stałą poprawę efektywności i szybkości reakcji na zaistniałe zjawisko alkoholizmu i narkomanii oraz uzależnień behawioralnych.

Wójt Gminy Przyrów sporządzi raport z wykonania w danym roku Gminnego Programu i efektów jego realizacji, który przedłoży Radzie Gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.